

nemingen, nemen zij aan, dat deze cellen bij den groei vooral op jeugdigen leeftijd een zeer belangrijken rol zouden spelen en zij spreken daarom van de „glande interstitielle du testicule". Door tal van onderzoekingen hebben zij steun trachten te geven aan hunne opvatting. *Steinach* ¹⁾ sloot zich hierbij aan. Op grond van proefnemingen met testikeltransplantaties beschouwt hij het optreden der secundaire geslachtskenmerken, zooals beharing, groei van prostaat en zaadblaasjes etc. en ook de eigenaardigheden van de sexuele zijde van het karakter geheel afhankelijk van de interne secretie der geslachtsklier. Ook *Steinach* localiseert deze functie in het interstitium, ja acht de mate van ontwikkeling der geslachtskenmerken evenredig aan de hoeveelheid interstitieel weefsel. Om de groote beteekenis dezer kliercellen vooral in de puberteitsjaren, spreekt *Steinach* van de *puberteitsklier*. Wanneer *Steinach* bij gecastreerde dieren (in casu ratten) slechts weinig puberteitsklierweefsel transplanteerde, of wanneer het transplantaat slechts gedeeltelijk ingroeide, dan ontwikkelden zich ook de geslachtskenmerken niet ten volle; het zou zelfs mogelijk zijn op deze wijze alle mogelijke tusschenvormen tusschen volslagen castraat en volledige sexuele ontwikkeling kunstmatig in het leven te roepen. Omgekeerd kan men door het geheel of gedeeltelijk wegnemen der puberteitsklier ontwikkelde geslachtskenmerken tot verdwijnen brengen. „Beide Versuche erweisen die strenge Proportion zwischen Menge oder Aktivität des inkretorischen Gewebes einerseits und der ausgelösten Wirkung auf die Sexuszeichen anderseits. Die unterentwickelten Samenblasen, Prostata, Corpora cavernosa penis des hormonarm aufgezogenen Tieres zeigen vollständige Uebereinstimmung mit den rückläufigen Zuständen des alternden Tieres. Die Folgen ungenügender Innensekretion decken sich mit den Folgen der nachlassenden oder vergehenden Hormonbildung. In unseren Experimenten an Kastraten spiegeln sich die Vorgänge des natürlichen Lebenslaufs. Volle Entfaltung der körperlichen und seelischen Geschlechtscharaktere führt zu strotzender Jugend und Reife, Rückgang der Erscheinungen gibt dem Alter des Gepräge". Met opzet heb ik *Steinach* hier zelf laten spreken om te doen zien, hoe hij den verminderden invloed der puberteitsklier en het verouderen vereenzelvigt. Dat deze uitbreiding der gevolgtrekkingen uit zijne proeven de perken te buiten gaat en veel gegevens eenvoudig negeert, wordt hier slechts even aangestipt.

¹⁾ *Steinach*. Geschlechtstrieb und echt sekundäre Geschlechtsmerkmale als Folge der innersekretorischen Funktion der Keimdrüsen. Zentralblatt für Physiologie. Bd. 24. 1910.

Steinach. Verjüngung. Archiv für Entwicklungs-mechanik. Bd. 46. 1920.